

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПАВЛОГРАДСЬКОГО РАЙОНУ

Вадим БУЛГАКОВ,
голова Павлоградської
районної ради
Дніпропетровської області

Павлоградщина посідає особливе місце в житті Дніпропетровської області та й країни в цілому. Бог і доля наділили наш регіон неповторною природою, родючою землею, багатими корисними копалинами. Вугіллям, що видобувається у нас в Західному Донбасі, забезпечується енергетична галузь України.

На сьогодні на території району в 145 тис. га, де проживає майже 29 тис. мешканців, працюють 132 сільськогосподарських та фермерських підприємства, 7 шахт компанії ДТЕК «Павлоградвугілля», збагачувальна фабрика, розвивається малий і середній бізнес. Маємо досить розвинуту соціальну інфраструктуру.

Павлоградський район є самодостатнім, до державного бюджету вилучається 32,8 млн грн (до речі, один із двох районів в Україні). Проте поряд з позитивними умовами і можливостями існує багато труднощів, пов'язаних з соціальною, економічною та екологічною сферами діяльності, що значно впливають на якість життя людей.

Відповідальність за вирішення цих проблем несе, перш за все, місцева влада, тобто органи місцевого самоврядування.

Зміцнення та зростання ролі гро-

мад у процесі здійснення місцевого самоврядування є на сьогодні найактуальнішим питанням і, на мою думку, досить риторичним. Питання, як залучити нам мешканців до розв'язання територіальних та суспільних проблем на місцевому рівні, як сприяти перетворенню пасивних споживачів на активних громадян постало перед нами давно.

Перші кроки у цьому напрямі наш район зробив у 2008 році, коли 2 територіальні громади взяли участь і стали переможцями обласного конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування. Вже у 2009 році ми стали учасниками не тільки обласного, а й Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування. І 5 громад стали переможцями. Цей рік був багатим на приємні події. Завдяки співпраці з проектом Європейського Союзу та програми розвитку Організації Об'єднаних Націй «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» у 8 територіальних громад були створені сільські благодійні організації, які втілили в життя 13 мікропроектів. Тобто до проектної діяльності долучились жителі району, вони стали партнерами для органів місцевого самоврядування у впровадженні соціальних проектів.

Ця тісна співпраця органів місцевого самоврядування обласного, районного та місцевого рівнів, районного ресурсного центру, активу територіальних громад постійно сприяє активізації та розвитку громадських ініціатив. І на сьогодні ми маємо такі результати:

— усі 13 сільських рад Павлоградського району є членами обласної асоціації органів місцевого самоврядування. В районі створено відділення Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад;

— завдяки інформаційній та методичній допомозі з питань процедури створення громадських організацій територіальних громад району в усіх 13 сільських радах діють 15 благодійних (громадських) організацій;

— в 11 громадах розроблено та затверджено на загальних зборах чле-

нів сільських благодійних організацій Положення про фонд підтримки життєдіяльності об'єктів проектів та розвитку благодійних організацій сільських рад.

Саме постійне інформування громад, навчання активістів, використання інноваційної моделі розподілу відповідальності між членами громади сприяло збільшенню майже вдвічі членства у благодійних організаціях та успішній реалізації наступних проектів.

Станом на 1 січня 2013 року реалізовано 42 проекти розвитку в населених пунктах району загальною вартістю 9 млн 981 тис. грн (інвестиції становлять 88,5%).

Зокрема, 6 проектів в рамках Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування на суму 1 млн 230 тис. грн;

9 проектів Дніпропетровського обласного конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування — 1 млн 589 тис. грн;

17 мікропроектів в рамках проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» — 2 млн 568 тис. грн;

1 проект в рамках спільного проекту Дніпропетровської обласної ради та Фонду Східна Європа «Чиста енергія: партнерство заради майбутнього Дніпропетровщини» — 232,6 тис. грн;

1 проект за сприяння Генерального консульства Федеративної Республіки Німеччини у Донецьку — 52,5 тис. грн.

У цьому році розпочато реалізацію 2 проектів-переможців Всеукраїнського конкурсу, 3 проектів-переможців обласного та 1 проекту Фонду Східна Європа. А у березні 2013 року до Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні Павлоградським районом надано 15 проектів територіальних громад за різними напрямками (у відсотковому відношенні це становить 107%).

Активно і плідно діє з 2008 року і на сьогоднішній день програма корпоративної соціальної відповідальності з ПАТ ДТЕК «Павлоградвугіл-

ля». Соціальне партнерство компанії та Павлоградського району полягає в тому, що менеджмент ДТЕК, органи районної влади, органи місцевого самоврядування та мешканці району об'єднують зусилля заради спільної мети — створення кращих умов для проживання, праці та відпочинку. За підтримки компанії ДТЕК в районі реалізовано 8 проєктів на загальну суму 4,3 млн грн, за ініціативи компанії ДТЕК з метою створення умов для сталого розвитку району рішенням районної ради було затверджено Стратегію соціального партнерства ДТЕК і Павлоградського району до 2015 року. І вже у 2013 році буде впроваджено 7 проєктів на суму 3,4 млн грн, ведеться робота щодо реалізації регіонального проєкту «Створення ефективної системи поводження з твердими побутовими відходами на території Західного Донбасу».

І це тільки цифри. А що отримали люди? У процесі реалізації зазначених проєктів у районі було здійснено:

— у сфері охорони здоров'я — зроблено капітальні ремонти приміщень 3-х відділень центральної районної лікарні, 1 амбулаторії та 1 фельдшерсько-акушерського пункту, замінено покрівлі у 2 амбулаторіях, придбано цифровий пересувний флюорограф, сучасне медичне обладнання для 3 відділень та клініко-діагностичної лабораторії центральної районної лікарні, 3 амбулаторій, створено та облаштовано центр медико-соціаль-

ної реабілітації дітей з фізичними та розумовими вадами, для фельдшерсько-акушерських пунктів віддалених сіл придбано 13 велосипедів;

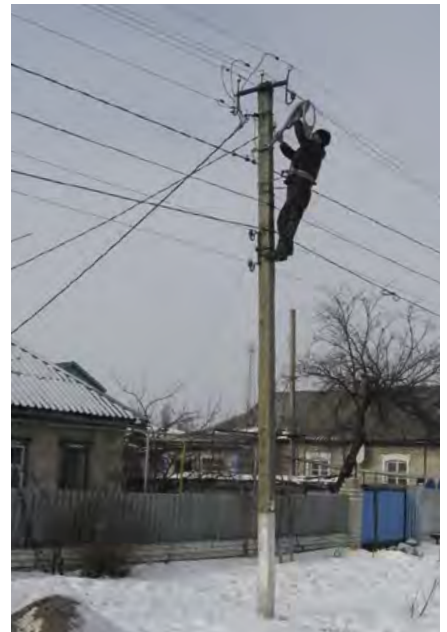
— у сфері освіти — впроваджено енергозберігаючі заходи шляхом заміни покрівлі, вікон та дверей, системи водопостачання та каналізації у 3 загальноосвітніх школах та 7 дитячих дошкільних закладах, облаштовано сучасним обладнанням кабінет праці та профорієнтаційної роботи;

— у сфері фізкультури і спорту — реконструйовано та відремонтовано 2 сільських стадіони, 1 спортивний комплекс, 1 спортивний зал, встановлено 4 спортивно-ігрових майданчиків;

— у сфері культури та відпочинку — проведено капітальні ремонти 2 сільських будинків культури, відремонтовано та облаштовано 1 сільський історико-краєзнавчий музей, створено 2 парки відпочинку;

— у сфері житлово-комунальних послуг — здійснено капітальні ремонти мереж вуличного освітлення із застосуванням енергозберігаючих технологій в 6 населених пунктах, встановлено 117 водозабірних свердловин з метою забезпечення жителів питною водою.

Партнерський підхід до вирішення соціальних проблем дозволяє вибрати дійсно значущі для розвитку району проєкти, підвищити ефективність вирішення поставлених завдань. Ці надбання постійно сприяють актив-

Ремонт мереж вуличного освітлення із застосуванням енергозберігаючих технологій

ності територіальних громад. Адже, зміст і ефективність діяльності та тісної співпраці районної ради, райдержадміністрації, сільських голів, депутатів всіх рівнів, районного ресурсного центру, активу територіальних громад і бізнесу залежать від глибини розуміння виконавцями, усіма людьми нових підходів, що відображають і вже набутий досвід, і практичні потреби людей. І саме це сприяє активізації та розвитку громадських ініціатив.

Особливу цінність для наших громад у процесі написання проєктів мають консультації та навчальні семінари. Так, протягом 2011-2012 років ми взяли участь:

— у трьох семінарах з підготовки проєктів на Всеукраїнський конкурс проєктів та програм розвитку місцевого самоврядування за участю представників Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні, зокрема, на одному з них — Павлоградському району — випала честь презентувати проєкти, що стали переможцями у 2011 році, перед делегаціями міст і районів області;

— чотирьох семінарах для активу громадських організацій за проєктом ЄС/ПРООН «МРГ — II» і вперше (у I фазі це не практикувалось) у тренінгу для кураторів районних ресурсних центрів щодо розвитку громад і впровадженню мікропроєктів;

— у трьох інформаційно-методич-

Клініко-діагностична лабораторія центральної районної лікарні

Підписання угоди про співпрацю між Павлоградським районом Дніпропетровської області та комуною Рошфор-сюр-Кот (Франція)

них семінарах щодо розробки пропозицій та участі у Швейцарсько-Українському проекті «Підтримка децентралізації в Україні» (DESPRO);

— навчальному семінарі проекту «Місцевий економічний розвиток міст України» за підтримки ПАТ «ДТЕК «Павлоградвугілля»;

— семінарах-тренінгах і круглих столах щодо розробки та реалізації грантових проектів, організованих Дніпропетровською обласною радою.

Проїшли курс тренінгів щодо сучасних підходів до розвитку місцевих громад та підготовки проектів у Центрі підтримки громадських і культурних ініціатив «Тамариск», курс навчання з муніципального енергетичного менеджменту в рамках проекту німецького товариства із міжнародної співпраці й Інституту енергозбереження та енергоменеджменту Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут».

А за результатами дистанційного навчання «Управління проектами з питань місцевого та регіонального розвитку», організованого Державним фондом сприяння місцевому самоврядуванню в Україні спільно з DESPRO, 6 представників району отримали сертифікати.

Дійсно, вклад кожного учасника є неоціненний. І в першу чергу, велика вдячність за підтримку нашим партнерам, з якими район тісно і якісно співпрацює: Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню в Україні, Дніпропетровська обласна рада, компанія ДТЕК, проект ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» та фонд «Східна Європа».

І ще один напрям у діяльності районної ради став у 2012 році пілотним та інноваційним. Це розвиток партнерських стосунків та співпраці у сфері місцевого самоврядування з метою обміну та вивчення передового досвіду регіонів України та країн Європейського Союзу.

За ініціативи голови Дніпропетровської обласної ради Євгена Удода 19 травня 2012 року в рамках святкування Дня Європи відбувся IV обласний фестиваль — ярмарок «Петриківський дивоцвіт», в якому Павлоградщина взяла активну участь. Для Павлоградського району ця дата стала знаменною. Адже саме в цей день відбулася подія міжнарод-

ного рівня — підписано угоди про партнерські стосунки та співпрацю між територіальними громадами села Троїцьке Павлоградського району та комуни Рошфор-сюр-Кот департаменту Верхня Марна регіону Шампань-Арденни Франції та між Павлоградським районом та комуною Рошфор-сюр-Кот департаменту Верхня Марна регіону Шампань-Арденни Франції. І на сьогоднішній день розглядається можливість щодо здійснення робочої поїздки наших колег до зарубіжних партнерів.

Набутий досвід свідчить, що збалансований суспільний розвиток найбільш повно реалізується за умови використання такого ефективного інструменту, як ініціативи місцевого самоврядування, зокрема, територіальних громад, їх активна участь у прийнятті та реалізації управлінських рішень щодо проблем, котрі стосуються як спільноти, так і окремої людини.

З метою ефективного використання потенціалу громад необхідно навчитись організовуватися, визначати дійсних лідерів, пріоритетні проблеми громади, технічну спроможність вибраних засобів, формувати партнерські стосунки між владою, громадськістю та підприємницькими колами, бо запровадження сталого розвитку неможливе без формування соціального партнерства.

Відкриття спортивно-ігрового майданчика у с. Привовчанське, Дніпропетровської області